

Minister van JenV

NCTV/DWJZ

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jen
v

Contactpersoon

5.1.2e (NCTV)

5.1.2e (DWJZ)

Datum

28-10-2020

nota

Vervolggesprek CIO en andere religieuze organisaties

Van

NCTV

Datum/eindparaaf

Gesprek 1: CIO: 5.1.2e (voorzitter CIO), 5.1.2e (PKN),
5.1.2e (ger. gemeenten), 5.1.2e
(MissieNederland), 5.1.2e (ger. kerken), 5.1.2e
5.1.2e (Bisdom Rotterdam), 5.1.2e (RKK), 5.1.2e
5.1.2e (tijdelijk secretaris CIO).

Gelegenheid: Vervolggesprek corona**Datum:** 29-10-2020, 10.00-10.45

buiten reikwijdte verzoek

Vanuit JenV zullen deelnemen: 5.1.2e 5.1.2e
5.1.2e (DWJZ/JZW, 5.1.2e
5.1.2e), en 5.1.2e (NCTV, beleidsadviseur covid-19).

Kern

- o Situatie rond virus is verslechterd en zeer ernstig.
- o Ook na de persconferentie van 27-10-2020 blijft de maatregel samenkomsten tot max 30 personen van kracht. Voor kerken en religieuze organisaties blijft gelden dat er een uitzondering is.
- o Kerken en andere religieuze organisaties hebben in het vierde communicé echter het dringend advies aan hun achterban

gegeven om het aantal bezoekers te beperken tot max. 30 en de vieringen zo mogelijk digitaal te houden.

- Het is wenselijk dat dit dringende advies van kracht blijft, zolang de landelijke maatregel blijft om max. 30 personen per ruimte toe te laten.
- Ter info: Het CIO werkt aan een routekaart voor kerken: dit helpt bij het bieden van helderheid voor de langere termijn (maatwerk).
- Verwachting is dat kerken ruimte zoeken voor het vieren van de feestdagen. Goed om hier terughoudend mee om te gaan: we weten niet hoe de situatie er tegen die tijd uit ziet.

NCTV

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

5.1.2e

5.1.2e

Datum

28-10-2020

Epidemiologisch beeld

- Stijgende trend in covid-19 diagnoses en hoge incidentie.
- Stijging van afgelopen week is wel opnieuw minder sterk en het lijkt of de afvlakking doorzet.
- Er zijn grote verschillen tussen regio's.
- Het aantal ziekenhuisopnames en IC-opnames is gestegen in de afgelopen week.

Voorgestelde lijn/gespreknotitie voor gesprek:

Uitwisseling beelden

- Mijn indruk is dat binnen religieuze organisaties en kerken het gesprek over het advies om met max. 30 personen samen te komen op een goede manier gevoerd wordt.
- Ik zie dat kerken en religieuze organisaties hierin een weg zoeken en het juiste proberen te doen. Ziet u dit ook zo? Hoe kijkt u naar de naleving van het advies?
- De epidemiologische situatie is in de tussentijd verslechterd en zeer ernstig. Daarom spreek ik de hoop uit dat u het dringend advies aan uw achterban om met max. 30 personen vieringen te houden blijft uitdragen.

Stand van zaken communicé

- Kunt u iets vertellen over de stand van zaken van het huidige communicé dat is verlengd tot en met week 46 (half november) en is nagedacht hoe verdere afstemming plaatsvindt met de andere deelnemende religieuze organisaties (CMO, CJO, BUN en de Hindoeraad)?

○

5.2

Feestdagen (Kerstmis en Oud- en Nieuwjaar)

- Ook de feestdagen staan weer voor de deur. Dat ligt dit jaar allemaal een stuk ingewikkelder.
- We kunnen het nog niet helemaal voorzien, maar de huidige situatie maakt dat we de feestdagen waarschijnlijk in een kleiner gezelschap moeten vieren.

- Hoe gaan de kerken en religieuze instellingen met aanstaande feestdagen om; wat is de verwachting hoe de vieringen worden vormgegeven?
- NB: niet voor alle religieuze organisaties is de Kerst een religieus feest (denk b.v. aan de moslims en joden). Voor de Hindoes is Divali (lichtjesfeest) een belangrijk feest en dat is half november.

NCTV

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

5.1.2e

5.1.2e

(DWJZ)

Datum

28-10-2020

Tijdelijke wet maatregelen covid-19 (Twm) en de ministeriële regeling

- Deze wet is afgelopen maandag plenair behandeld in de Eerste Kamer (EK) en afgelopen dinsdag aanvaard door de EK. Deze wet zal de noodverordeningen vervangen en zal naar verwachting dit jaar in werking treden.
- De ministeriële regeling waarin uitwerking wordt gegeven aan de wet wordt momenteel tot 3 november geconsulteerd. Uw organisatie wordt ook in de gelegenheid gesteld om te reageren op de concept ministeriële regeling.
- Belangrijkste punt is dat in de ministeriële regeling invulling wordt gegeven aan artikel 58l, vijfde lid, van de wet. De krachtens artikel 58l Wpg geldende zorgplicht voor beheerders van besloten plaatsen is ook van toepassing op plaatsen waar samenkomsten plaatsvinden ten behoeve van het belijden van godsdienst of levensovertuiging, zoals kerkgebouwen, moskeeën en synagogen.
- Het voornemen is dat besloten plaatsen waar dergelijke samenkomsten plaatsvinden uit te zonderen van de in artikel 58l toegekende bevels- en aanwijzingsbevoegdheden van de burgemeester.
- Dit hangt samen met de bijzondere grondwettelijke bescherming die aan de genoemde samenkomsten toekomt en de bijzondere verhouding tussen kerk en staat bij de handhaving.
- Overigens geldt voor deze samenkomsten wel de veilige afstandsnorm (1,5 meter).

Achtergrond*Mediabeeld kerkdiensten*

- Er zijn meerdere kerken in de media geweest die meer mensen toelaten dan het advies van max. 30 personen (maar met inachtneming van de basisregels). Gehoorde redeneringen zijn dat kerkdiensten een wezenlijk onderdeel is van geloofsbelijdenis en onderschikt is aan gezondheidsrisico's.
- Cultuurverschillen tussen de verschillende kerken worden zichtbaarder: belangen tussen godsdienstvrijheid en de vraag wat wel of niet vruchtbaar is voor de maatschappij ('het goede doen') worden verschillend afgewogen.

Samenvatting adviezen kerken en religieuze instellingen

- Houd je aan de basisregels
- Handhaaf het dringend advies max. 30 per ruimte (excl. personeel, geen onderscheid tussen kinderen en ouderen)
- Hoewel meezingen in de kerk mag (gezien het een onderdeel uitmaakt van de geloofsbelijdenis en daarmee een grondrecht betreft), brengt het risico's met zich mee. Uit veiligheidsoverwegingen wordt het daarom afgeraden.
  - $R < 1$ = overwegen maatregelen koorzingen binnen en buiten onder bepaalde voorwaarden toe te staan
- Ventileer de ruimte (volgens Bouwbesluit) waar gezamenlijk wordt gezongen 24 uur per dag en zorg ervoor dat in de pauzes en na de bijeenkomst de ruimte ongeveer 10-15 minuten wordt gelucht.
- Vanuit CIO/religieuze instellingen worden mondkapjes aanbevolen.

Afgestemd met
DWJZ en DBO

NCTV

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Contactpersoon

5.1.2e

5.1.2e

(DWJZ)

Datum

28-10-2020